Здружение Совет за етика во медиумите на Македонија
ЕТИКА ПРЕС Скопје
Бр. 253/0306
05.06 2019 год.
Скопје

Комисијата за жалби при Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), на седницата одржана на 29 мај 2019 година, врз основа на примена жалба од Кабинетот на министерот за надворешни работи на Република Северна Македонија, ја донесе следнава:

ОДЛУКА

Интернет - порталот „Лидер“, со текстот насловен „Димитров во јуни ја напушта владата – се сели во САД да работи со Нуланд“, го прекрши Кодексот на новинарите во членот 1.

ЖАЛБА

До извршната канцеларија на Советот за етика во медиумите на Македонија, на 9 мај 2019 година, Кабинетот на министерот за надворешни работи на Република Северна Македонија, поднесе жалба за текстот со наслов „Димитров во јуни ја напушта владата – се сели во САД да работи со Нуланд", објавен на 8 мај 2019 година. на Интернет - порталот „Лидер" (www.lider.mk).

Во жалбата се наведува дека текстот содржи говор на омраза, неточно и нефер известување, нарушување на приватноста, пристрасност во информирањето, незастапена втора страна, навреда и клевета.

Од Кабинетот на министерот Димитров потенцираат дека посочениот текст се осврнува и на семејните прилики на министерот, ставајќи ги во контекст и во служба на објавените невистини.

„Во текстот се посочени и инволвирани и други лица вршители на функции, исто така во служба на објавените невистини. Притоа, текстот ги прекршува основните новинарски начела за одбрана на човековите права, достоинството и слободата, почитувањето на плурализамот на идеите и ставовите", се вели во поднесената претставка.

Кабинетот на министерот за надворешни работи, меѓу другото, наведува дека подобрувањето на состојбите во сферата на медиумските слободи, справувањето со феноменот на лажни вести и справувањето со говорот на омраза, претставуваат суштински заложби и се во фокусот на работата на Министерството.

ОДГОВОР НА МЕДИУМОТ

Извршната канцеларија на СЕММ, во согласност со членот 14 од Правилникот за работа на Комисијата за жалби, по приемот и разгледување на жалбата, стапи во контакт со Интернет - порталот „Лидер" и побара да се изјасни по однос на наводите на жалбата. Медиумот не одговори на наводите на жалителот.

ОДЛУКА НА КОМИСИЈАТА ЗА ЖАЛБИ

Комисијата за жалби утврди дека жалбата е **ОСНОВАНА** и дека Кодексот на новинарите на Македонија е прекршен во членот 1.

Член 1: *„Новинарот има право на слободен пристап до сите извори на информирање, што се од јавен интерес. Новинарот треба да објавува точни, проверени информации и нема да прикрива суштински податоци и да фалсификува документи. Доколку информацијата не може да се потврди, или станува збор за претпоставка, односно*

Бул. Митрополит Теодосиј Гологанов 54/2
1000 Скопје, Македонија

www.semm.mk info@semm.mk (02) 3222-595

шпекулација, тоа треба да се каже и да се објави. Точноста на информацијата треба да се провери колку што е тоа можно“.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ОДЛУКАТА

На седницата на 29 мај, Комисијата за жалби ги разгледа наводите на жалителот и изврши увид во спорната содржина.

Членовите на Комисијата, најнапред, заклучија дека текстот произлегува од јавниот интерес, дека носителите на јавни функции и институции, во случајов, министерот за надворешни работи е легитимна новинарска цел и не смее да биде изземен од теми за кои јавноста има право да биде информирана. Но, во исто време, Комисијата се согласи дека Интернет - порталот „Лидер“, кој пренесува и цитира текст од друг медиум, не направил ништо да ги поткрепи тврдењата и да обезбеди што е можно пообјективна информација. Наместо факти и проверени информации, презелениот, па објавен текст, изобилува со сомнителни тврдења, субјективни мислења и тенденциозни обиди за политичка дискредитација на министерот Димитров, ставени во контекст на промената на уставното име.

Медиумите треба да знаат дека и преземените информации добиваат јавност, исто колку и оние кои се изворно пренесени од друг медиум и дека цитирањето на изворот, само по себе, не ги ослободува од одговорност. Во вакви случаи, новинарите се обврзани да побараат став од сите засегнати страни во новинарскиот производ и да го испочитуваат основното новинарско правило, што „Лидер“, во случајов, не го сторил.

Оттука, членовите на Комисијата најдоа дека во текстот е прекршен членот 1 од Кодексот на новинарите, во кој посебно се издвојуваат следните реченици:

Министерот Димитров лани, за време на кампањата за референдумот за смена на уставното име со паролата “За европска Македонија“, посети повеќе градови во државата и ги убедуваше граѓаните дека со гласањето ЗА, на земјата и се отвораат големи развојни и економски перспективи, како и работни места за младите, но очигледно е дека со заминувањето од Македонија, која тој со потпис ја прекрсти како “Северна“, ни тој самиот не верува во тие перспективи штом “си бега“ во Америка.

Постулат на новинарската професија е да се обезбеди „втора страна“, односно да им се даде можност на сите засегнати во новинарскиот производ да го кажат својот став. Ова особено во случаи кога новинарот изнесува сомневања или обвинувања или кога некој е предмет на напад и критика. Проверката на податоците и точноста на информациите се морални императиви на новинарството. Затоа, новинарот е должен да ја провери информацијата од што е можно повеќе извори, а најмалку два меѓусебно неповрзани извора.

Критичкото следење на настаните, а особено на работата на носителите на јавни функции и државни установи, се меѓу главните задачи на новинарите, но тоа секогаш треба да биде во согласност со новинарските начела и не смее да ги надмине границите на слобода на изразување.

* * *

Во согласност со наведеното, Комисијата одлучи како што е погоре наведено.

Во работата на Комисијата учествуваа членовите Мирче Адамчевски, Сефер Тахири, Мери Јордановска, Теофил Блажевски, Лилјана Пецова – Илиеска и Ердем Ахмет.

Се обврзува интернет порталот „Лидер“ (www.lider.mk), во согласност со членот 18 од Деловникот за работа на Комисијата за жалби, да ја објави оваа одлука.

Со почит,
Совет за етика во медиумите на Македонија

Претседател на Комисијата за жалби
Мирче Адамчевски

Бул. Митрополит Теодосиј Гологанов 54/2
1000 Скопје, Македонија

www.semm.mk info@semm.mk (02) 3222-595